

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 19, 01103 Vilnius, tel. +370 5 239 1001,

El. paštas zum@zum.lt, <http://www.zum.lt>

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188675190

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

Nr.

I

Nr.

DĖL PRISIJUNGIMO PRIE SUSITARIMO DĖL TARPTAUTINIO ŽEMĖS ŪKIO PLĖTROS FONDO STEIGIMO IR JO RATIFIKAVIMO LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIME

Vykdydami Lietuvos Respublikos Vyriausybės pavedimą Žemės ūkio ministerijai kartu su Užsienio reikalų ministerija pradėti stojimo į Jungtinių Tautų Tarptautinį žemės ūkio plėtros fondą procedūras (2023-10-04 LRV pasitarimo protokolas Nr. 32), parengėme ir teikiame Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl kreipimosi į Lietuvos Respublikos Prezidentą su prašymu pateikti Lietuvos Respublikos Seimui ratifikuoti 1976 m. birželio 13 d. Romoje priimtą Susitarimą dėl Tarptautinio žemės ūkio plėtros fondo steigimo“ projektą, Lietuvos Respublikos Prezidento dekreto „Dėl teikimo Lietuvos Respublikos Seimui ratifikuoti 1976 m. birželio 13 d. Romoje priimtą Susitarimą dėl Tarptautinio žemės ūkio plėtros fondo steigimo“ projektą ir Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl 1976 m. birželio 13 d. Romoje priimto Susitarimo dėl Tarptautinio žemės ūkio plėtros fondo steigimo ratifikavimo“ projektą (toliau – teisės aktų projektai).

Jungtinių Tautų Tarptautinis žemės ūkio plėtros fondas (toliau – IFAD) yra tarptautinė finansų institucija ir specializuota Jungtinių Tautų agentūra, įsikūrusi Romoje. Nuo 1978 m. IFAD suteikė 23,2 mlrd. JAV dolerių dotacijų ir paskolų su mažomis palūkanomis projektams, kurie pasiekė 518 mln. žmonių. IFAD investuoja į kaimo bendruomenes, suteikdamas joms galimybę padidinti aprūpinimo maistu saugumą, pagerinti šeimų mitybą ir padidinti pajamas. IFAD padeda ugdyti atsparumą, plėsti verslą ir prisiimti atsakomybę už jų pačių vystymąsi.

Narystė IFAD yra atvira bet kuriai Jungtinių Tautų valstybei narei, šiuo metu joje yra 177 narės. Į IFAD veiklą yra aktyviai įsitraukusios bendramintės Vakarų valstybės (Europos Sąjungos šalys, Jungtinės Amerikos Valstijos, kt.). Iš ES valstybių narių IFAD kol kas dar

nepriklauso Lietuva, Latvija, Čekija, Slovakija, Kroatija, Slovėnija, Malta, Bulgarija ir Rumunija. IFAD Valdančiosios tarybos sesijoje 2023 m. buvo pritarta Ukrainos, o 2024 m. – Lietuvos ir Serbijos narystei IFAD. Užbaigusios visas stojimo procedūras, šios šalys taptų naujausiomis IFAD narėmis.

IFAD dalyvaujančios bendramintės valstybės didžiąją dalį paramos projektų žemės ūkio plėtrai pastaruoju metu finansuoja būtent per IFAD, o ne JT Maisto ir žemės ūkio organizaciją (FAO), kurios strateginiai prioritetai ne visuomet sutampa su Vakarų valstybių paramos tikslais. IFAD nėra privalomų valstybių narių įnašų, tačiau IFAD tikisi, kad turtingesnės valstybės narės ilgainiui parems IFAD savanoriškais įnašais. Klausimas dėl Lietuvos savanoriškų įmokų būtų svarstomas vėlesniame narystės etape, įvertinus realiai Lietuvos gaunamą naudą bei kitus narystės aspektus.

Visos IFAD valstybės narės gauna narystės balsus tik prisijungusios prie IFAD, nepriklausomai nuo įnašo sumokėjimo. Balsai visiems nariams paskirstomi po lygiai. Kita vertus, balsai už įnašus skiriami tik už papildomų įnašų mokėjimą.

Lietuvos prisijungimo prie IFAD procedūra buvo pradėta 2023 m., įteikus Lietuvos Respublikos Ministrės Pirmininkės pasirašytą paraišką IFAD vadovybei. 2023 m. gruodžio 11–12 d. vykusios 140-osios IFAD Vykdančiosios valdybos sesijos metu Lietuvos paraiška buvo apsvarstyta ir rekomenduota IFAD Valdančiajai tarybai artimiausios sesijos metu Lietuvos narystei pritarti. 2024 m. vasario 14–15 d. vykusioje 47-oje metinėje Valdančiosios tarybos sesijoje Lietuvos narystei šioje organizacijoje buvo pritarta ir pakviesta užbaigti visas teises stojimo procedūras. Lietuvos Respublikos Seimui ratifikavus Susitarimą dėl Tarptautinio žemės ūkio plėtros fondo steigimo, prisijungimo prie IFAD dokumentas bus deponuotas Jungtinių Tautų Generaliniam Sekretoriui, ir Lietuva taps visateise IFAD nare.

Vertinant iš Lietuvos perspektyvos, Lietuvos dalyvavimas IFAD veikloje suteiktų daugiau galimybių tikslingai prisidėti prie paramos žemės ūkio plėtrai Lietuvai prioritetinėse srityse ir regionuose, bei padėtų stiprinti bendradarbiavimą su bendramintėmis Vakarų valstybėmis. IFAD galėtų būti naudinga priemonė skiriant finansavimą Ukrainos žemės ūkiui atkurti, jei būtų nuspręsta prisidėti prie finansavimo šioje srityje. IFAD narės gali per papildomą fondą skirti finansavimą konkreitiems projektams, kurie su IFAD, kaip specializuotos agentūros, finansų ir investicijų valdymo patirtimi leidžia efektyviau bei tvariau asiguoti lėšas. Be to, fondo veikla yra finansuojama ne tik iš valstybių narių įnašų, paskolų grąžinimo, investicijų pajamų ir specialių ne valstybių narių įnašų, bet ir kitų finansavimo šaltinių, kaip skolinimasis tarptautinėse kapitalo rinkose. Tad IFAD veikia kaip lėšų katalizatorius, kuris galėtų būti svarbus Ukrainos žemės ūkio finansavimui. Verta pažymėti, kad įnašai į IFAD įsiskaito į ES valstybių narių vystomajam bendradarbiavimui skiriamas lėšas. Šiuo metu didėja ir ateityje

greičiausiai toliau didės nelegali migracija iš Šiaurės Afrikos valstybių. Siekiant kovoti su šia problema, svarbu prisidėti prie šių valstybių vystymosi, skatinant investicijas į jų ekonomikas, ypač žemės ūkio sektorių. Be to, nelegali migracija iš minėtų valstybių yra ypač aktuali problema Pietų Europos valstybėms, tad Lietuvos prisijungimas prie IFAD padėtų sustiprinti dėmesį šiam regionui, o tai prisidėtų prie Vyriausybės programos 257.2 tikslo įgyti kompetenciją dėl Pietų Europos valstybėms kylančių aktualių iššūkių. Pasaulio mastu gilėjančių problemų kontekste viena svarbiausių išlieka maisto saugumo užtikrinimas. Šiuo metu dėl Rusijos karo prieš Ukrainą išryškėjęs šis klausimas kartu su klimato kaitos keliamais iššūkiais blogina padėtį dėl maisto saugumo pasaulyje. Prisijungimas prie IFAD būtų neabejotinai aiški žinia, kad Lietuva kartu su bendramintėmis Vakarų valstybėmis yra pasirengusi prisidėti prie maisto saugumo pasaulyje užtikrinimo.

Lietuvos narystė IFAD papildytų jos dabartines narystes kitose JT Romoje įsikūrusiose maisto organizacijose – Jungtinių Tautų Maisto ir žemės ūkio organizacijoje (FAO) ir Pasaulio maisto programoje (WFP). Šių trijų organizacijų (IFAD, FAO ir WFP) veikla yra vis labiau koordinuojama tarpusavyje, todėl narystė jose būtų nuoseklus žingsnis, padėsiantis Lietuvai tapti geriau pastebima bei pačiai turėti platesnį ir įvairiapusiškesnį su tarptautinėmis maisto problemomis susijusių klausimų matymą ir supratimą.

Įstojusi į IFAD Lietuva prisidės vienkartinio savanorišku įnašu į IFAD papildymo fondą 50 tūkst. eurų, kuris bus išmokėtas iš 2024 m. Žemės ūkio ministerijai skirtų asignavimų, todėl papildomų valstybės biudžeto asignavimų nereikės.

Susitarimo dėl Tarptautinio žemės ūkio plėtros fondo steigimo vertimas į lietuvių kalbą yra autentiškuotas Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos, kaip nurodoma Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimų, Vyriausybės sprendimų ir Vyriausybės rezoliucijų, Ministro Pirmininko potvarkių, tarptautinių sutarčių, jų projektų, Europos Žmogaus Teisių Teismo ir Jungtinių Tautų komitetų sprendimų vertimo ir vertimo autentiškumo tvirtinimo tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. vasario 13 d. nutarimu Nr. 159.

Teisės aktų projektai suderinti su Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, Lietuvos Respublikos finansų ministerija ir Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerija. Į pateiktas ministerijų pastabas atsižvelgta.

Neigiamų priimtų teisės aktų pasekmių nenumatoma.

Teisės aktų projektai neprieštarauja Lietuvos Respublikos Vyriausybės programai.

Teisės aktų projektai neįgyvendina Europos Sąjungos teisės aktų ir nėra notifikuotini Europos Komisijai.

Priėmus teisės aktų projektus, kitų teisės aktų nereikės keisti.

Teisės aktų projektuose neapibrėžiamos sąvokos ir jas įvardijantys terminai, kurie turėtų būti įvertinti Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

Teisės aktų projektai paskelbti Lietuvos Respublikos Seimo teisės aktų informacinės sistemos Projektų registravimo posistemėje.

Teisės aktų projektus parengė Žemės ūkio ministerijos Tarptautinių reikalų ir eksporto skatinimo skyriaus (vedėjas – Antanas Venckus, tel. (+370 5) 239 1256, el. p. antanas.venckus@zum.lt) vyriausioji specialistė Jūratė Kišerauskė (tel. (+370 5) 239 1140, el. p. jurate.kiserauske@zum.lt).

PRIDEDAMA:

1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl kreipimosi į Lietuvos Respublikos Prezidentą su prašymu pateikti Lietuvos Respublikos Seimui ratifikuoti 1976 m. birželio 13 d. Romoje priimtą Susitarimą dėl Tarptautinio žemės ūkio plėtros fondo steigimo“ projektas, 1 lapas.
2. Lietuvos Respublikos Prezidento dekreto „Dėl teikimo Lietuvos Respublikos Seimui ratifikuoti 1976 m. birželio 13 d. Romoje priimtą Susitarimą dėl Tarptautinio žemės ūkio plėtros fondo steigimo“ projektas, 1 lapas.
3. Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl 1976 m. birželio 13 d. Romoje priimto Susitarimo dėl Tarptautinio žemės ūkio plėtros fondo steigimo ratifikavimo“ projektas, 1 lapas.
4. Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl 1976 m. birželio 13 d. Romoje priimto Susitarimo dėl Tarptautinio žemės ūkio plėtros fondo steigimo ratifikavimo“ projekto aiškinamasis raštas, 3 lapai.
5. Susitarimo dėl Tarptautinio žemės ūkio plėtros fondo steigimo tekstas anglų kalba, 29 lapai.
6. Susitarimo dėl Tarptautinio žemės ūkio plėtros fondo steigimo autentiškas vertimas į lietuvių kalbą, 34 lapai.
7. Gautos teisės aktų projektų derinimo išvados, 3 lapai.
8. Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos 2024-05-31 raštas Nr. S-1641 „Dėl autentiško vertimo“, 1 lapas.

Žemės ūkio ministras

Kęstutis Navickas